

LIBERA CIRCULAȚIE ȘI PIAȚA MUNCII DIN ROMÂNIA

Valentina Vasile
Institutul de Economie Națională –
Academia Română

”Provocări privind libera circulație pe piața muncii în UE”,
IER, 10 aprilie 2017

Libera circulatie

- Date ONU, 2015
- 244 milioane persoane traiau in strainatate, **cu 41% mai mult decat in anul 2000.**
- Cei mai multi migreaza in statele din apropiere/ in aceeasi regiune: ex 76 milioane de migranti traiesc in Europa si 53% sunt din alte tari europene
- **72% sunt in varsta de munca**
- Femeile reprezinta 52,4% din migrantii din Europa (48,2% la nivel mondial)
- 2015 = 65 milioane persoane traiau in afara locuintei fiind refugiati, din care 21 milioane in alta tara

Eurostat

- *La 1 ianuarie 2015, numărul cetățenilor din țări terțe care locuiau în UE-28 era de 19,8 milioane, în timp ce numărul persoanelor născute în afara UE care locuiau în UE-28 era de 34,3 milioane*
- În cursul anului 2016 au cerut azil în Uniunea Europeană 1.204.280 de imigranți aflați la prima astfel de solicitare, cei mai mulți dintre ei depunând cereri în Germania
- Din raportarea numărului solicitanților de azil la populația țării, România se află, cu **94 de solicitări** la un milion de locuitori, pe unul dintre ultimele trei locuri într-un clasament al țărilor care prezintă cel mai mare interes pentru migranți. În acest grup se mai află Portugalia, cu 69 de solicitări la un milion de locuitori, și Slovacia, cu 18 cereri la un milion de locuitori.

Loc 4

dupa Marea Britanie cu 4,9 milioane;
Polonia cu 4,4; Germania cu 4 milioane

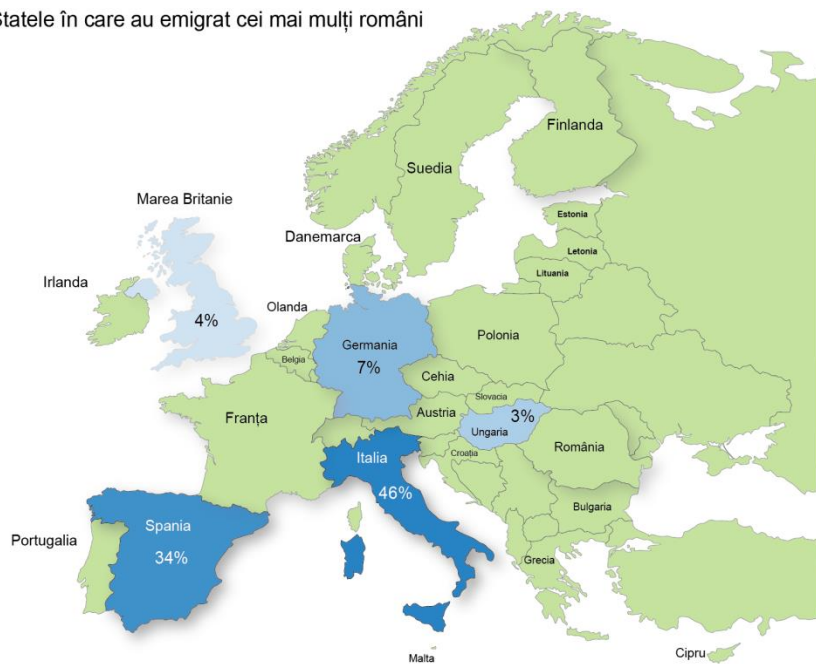
- Romania care are in afara tarii numai putin de 3,4 milioane de oameni.
- cei mai multi sunt tineri - in grupa de varsta 30-45 de ani,
- majoritatea dintre ei au o meserie, deci golul lasat acasa nu e doar demografic, ci si de productivitate.
- INS arata ca doar 2,5 milioane de romani sunt plecati in strainatate, cu un milion mai putini ca in datele ONU.

RO (World Bank Migration and Remittances Factbook 2016)

- Stoc de emigranti din RO, 2013 = 3,4305 milioane, **17,2% din total populatie**
- Nr emigranti cu studii superioare = 532 000 (2010-11); **rata emigratiei pers cu studii superioare =20,6%** (Moldova = 19%) (Sursa: Arslan et al. 2014; OECD 2014)
- Remitente: 9285 milioane US\$ in 2008, **3230 in 2015 (1,6% din PIB in 2015), 3013 in 2016 (est)- Moldova 26,2% din PIB**
- Imigranti 132,7 mii pers in 2015

Anul	Remiteri (mld. euro)
2005	3,9
2006	5,2
2007	6,2
2008	6,6
2009	4,3
2010	4
2011	3,7
2012	3,9
2013	3,6
2014 (ian)	0,25
TOTAL	42

Statele în care au emigrat cei mai mulți români

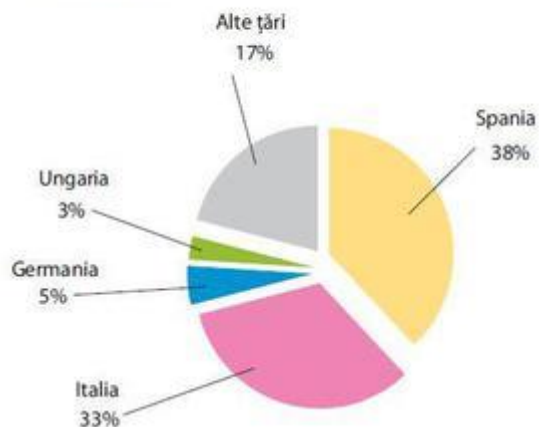

LEGENDĂ

+6% în alte state

Sursă: Institutul Național de Statistică (INS)

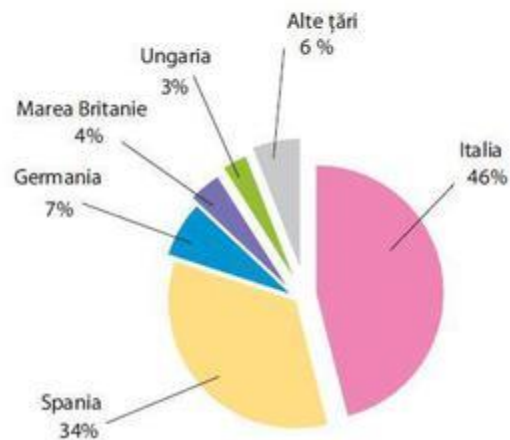
Distribuția emigranților pe țări de destinație în anul 2008

Tari de emigratie:
Italia, Spania, Germania,
Ungaria, SUA, Israel, Regatul
Unit, Canada, Austria, Franta

Diaspora - a doua generatie
in Australia, Europa si SUA =
229,6 mii persoane

Distribuția emigranților pe țări de destinație în anul 2012

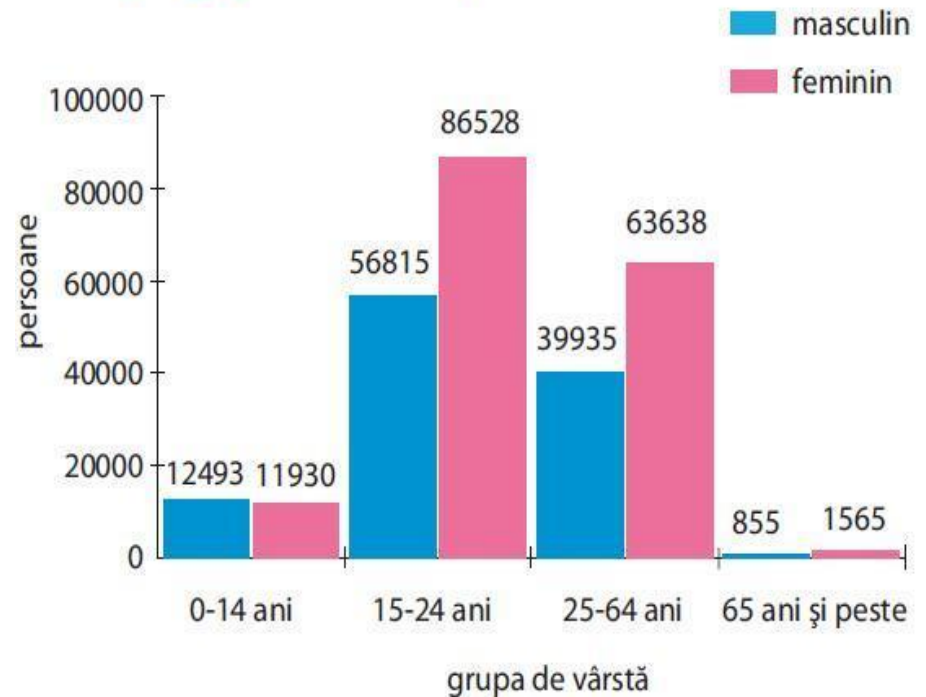
Libera circulatie pe piata muncii

- Lucratori autohtoni – circulatie interna (nationala)-redusa
- Lucratori migranti – EU workers – din statele membre UE
- Lucratori migranti din tari terte UE – imigranti

• Ce ne intereseaza?

- Numar
- Caracteristici socio-profesionale
- Nivel de educatie
- MOTIVATIA mobilitatii
(economica & cariera;
conditii de munca)

Fluxul de emigranți în anul 2012,
pe grupe de vârstă și sexe

Efecte la nivel de individ

pozitive	negative
Ocupare	Supracalificare sau asimetrie ocupationala
Venituri	Venituri mai reduse decat ale nativilor ce ocupa acelasi loc de munca si asigurari sociale limitate
Conditii de munca	Nu intotdeauna similare
Cariera	Cariera profesionala limitata

Stat	PIB/cap de locuitor (euro, 2012)	Creștere economică (% din PIB, 2013)	Șomaj (%, 2013)	Câștiguri nete anuale (în euro, 2012)
Italia	25.700	-1,9	12,2	19.359
Spania	22.300	-1,3	26,4	16.818
Germania	32.600	0,4	5,3	26.485
România	6.500	2,2	7,3	3.606

Efecte pe piata muncii locale in tara de destinatie

- Acoperirea deficitului de ocupare
- Spor de profitabilitate din remunerare mai redusa
- Venituri fiscale
- Recunoasterea (partiala a) calificarii

Efecte pe piata muncii tarii de origine

- Reduce presiunea asupra ratei somajului (?!) – peste 4/5 din cei care pleaca au deja un loc de munca
- pierdere neta si definitiva de capital uman- revenire (extrem de redusa) si cu avantaje discutabile pentru piata muncii
- Deficit cronic de reocupare – limitari ale performantei
- Asimetrie structurala de competente
- Capcana venitului redus
- Se limiteaza potentialul de crestere a W pe termen lung

Paradigma simplista a abordarii pietei muncii

- Dezvoltarea economica regleaza piata muncii
- Salariile reduse atrag investitorii
- Educatie conform trendurilor regionale/globale
- Remitentele echilibreaza deficitele
- Lipsa viziunii strategice
- Politici targhetizate si nu reglari automate/conjuncturale ale pietei
- **Ramanere vs revenire**
- NEETs
- Educatie pentru ce avem nevoie
- Conditii de munca
- Salarii pentru W –
- Cultura muncii

Rata NEETs in Romania

NEETs	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
15-19										
UE28	7.0	6.5	6.5	7.0	7.0	7.0	6.9	6.7	6.5	6.3
Romania	10.9	9.9	9.0	9.7	9.9	10.4	10.3	10.1	10.4	12.0
20-24										
UE28	16.3	15.2	15.0	17.5	18.0	18.3	18.8	18.7	18.0	17.3
Romania	18.9	16.5	13.8	17.3	22.0	23.2	22.1	22.9	23.1	24.1
25-29										
UE28	18.0	17.2	17.0	18.9	19.7	19.9	20.7	21.0	20.4	19.7
Romania	19.6	17.6	16.2	19.0	23.2	23.4	24.0	24.1	24.6	25.3
30-34										
UE28	18.4	17.6	17.3	18.9	19.6	19.8	20.3	20.5	19.8	19.4
Romania	18.1	18.0	16.5	17.4	20.1	21.3	22.0	22.8	20.4	21.6

- Vorbim de performante in educatie
- Cum masuram performanta si pentru cine facem educatie pentru piata muncii?

Probleme – suboptimalitate in functionarea pietei muncii

- sa ne adresam economiei reale si nu dezideratelor
 - ex. W: departe de media UE si sub potentialul real
- Dorim W dar nu avem grija de salariati- inechitati, decalaje relative nejustificate, lipsa perspectivei carierei
- Echitate fiscala & asimetrie in partajarea valorii adaugate
- Volatilitate in implementarea de masuri targhetizate
- Slabiciuni si formalism institutional (continutul masurilor active, inclusiv formarea continua)

- **Deficit de analiza a efectelor/rezultatelor**
- Abordare prudenta si responsabila
- Dezechilibre teritoriale majore
- Limitarea transferului tehnologic
- Irosirea investitiei in educatie

Ce ne dorim din politicile promovate pro-mobilitate?! - atentionari

- Piata muncii din RO nu este atractiva pentru a acoperi deficitele din mobilitate
 - - imigratia nu este o solutie!
 - Ocuparea absolventilor – asimetrie cronica
- Absolventii nu sunt pregatiti pentru piata muncii (salariati; liber profesioniști; antreprenori)
 - – NEETs=deficit cronic de competente profesionale & “soft”
 - Consolidare capital autohton – robustețe și competitivitate!
- Efectele sociale asupra familiei sunt mai puternice decat cele economice temporare – efectul advers al remitentelor + presiune pe deficit demografic+ lipsa “social sustainability”
- Perspectiva comparativa cu alte tari = Alterarea valorilor culturii muncii - lipsa atractivitatea pentru performanta!

Concluzii

- Mobilitatea
 - Necesara
 - Benefica
- DAR NU ORICUM!
- Efectele adverse sunt “sustenabile” !
- Alterarea accelerata a capitalului uman !
- Decapitarea economiei nationale !